

УДК 616.98:579.873.21+614.48

ЛІКУВАННЯ ПСОРОПТОЗУ КРОЛІВ

Зажарський В.В., к.вет.н., доц.

zazharskiyv@gmail.com

Козак Н.І., Ph.D., ст. викл.

iamnatalykozak@gmail.com

Давиденко П.О., к.вет.н., доц.

davipavel1983@gmail.com

Кулішенко О. М., к.вет.н., доц.

1980oleg.80w@gmail.com

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Псоропто кролів – акарозне захворювання, яке є досить розповсюджене і завдає значних економічних збитків у кролегосподарствах України [1, 2]. Хвороба кролів спричинюється кліщами *Psoroptescuniculi* родини *Psoroptidae* і характеризується ураженням внутрішньої поверхні вушних раковин з утворенням масивних і щільних нашарувань, пробок та супроводжується отитом, свербіжем, дерматитом на шиї й лапах тварин, що веде до зниження середньодобових приростів маси, схуднення та, в деяких випадках, загибелі тварин [3, 4]. У зв'язку з цим існує необхідність розроблення ефективних схем лікування, які будуть сприяти ефективному знищенню збудника та швидкому одужанню тварин з відновленням продуктивності [5].

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводили на кролях віком 12-24 місяці хворих на псороптоз (спонтанне зараження). Було сформовано дві групи по 5 кролів, які піддавались лікуванню за різними схемами. Перша група кролів отримувала ін'єкції препарату «Бровермектин 1%» виробництва Бровафарма (діюча речовина івермектин 10 мг/мл) в дозі 0,02 мл на 1 кг маси тіла. Препарат вводився підшкірно в ділянці лопатки двократно з інтервалом 10 діб. Друга група кролів разом з препаратом Бровермектин 1% (застосування за вище зазначеною схемою) отримувала місцеве лікування у вигляді вушних крапель «Бруді», виробник O.L.KAR (діючі речовини: діазинон - 0,05г/100 мл, преднізолон 0,03г/100 мл). Препарат вводився у зовнішній слуховий прохід по 3 краплі дворазово з інтервалом 7 діб. Кролям у двох групах двічі з інтервалом 7 діб проводились механічна очистка слухових проходів від кірочок за допомогою стерильного марлевого тампона. Обробка кліток де утримувались піддослідні тварини проводилась окропом щодня протягом 10 діб. Перед застосуванням препаратів, а також через 7, 14 та 30 діб від початку лікування проводились клінічний огляд кролів (встановлювалась візуальна наявність кірок всередині слухового ходу, наявність ексудату, запалення вушної раковини) та мікроскопія вушних кірок для виявлення живих особин *Psoroptescuniculi*.

В результаті проведеного лікування серед кролів першої групи 80% одужали, серед кролів другої групи одужали 100%. Загибель двох кролиць першої дослідної групи відбулась на 20 (№2) та 26 (№1) добу від початку лікування. За розтину виявили запалення середнього (№1) та середнього і внутрішнього вуха (№2), розчосита подряпини в ділянці вух, підшкірні крововиливи в скроневої ділянці.

Висновки. Результати досліджень показали, що більш ефективною виявилась схема лікування псороптозукролів за допомогою комплексного застосування препаратів «Бровермектин 1%» та «Бруді» краплі вушні. Загалом івермектин згубно діяв на збудника псороптозу *Psoroptesuniculi* вже після першої ін'єкції, але в кролів, які отримували лише цей препарат спостерігались затяжні запальні процеси слухового ходу. Виражена ексудація, больові відчуття, свербіж сприяли розчухуванню, та механічному травмуванню тканин вуха, нашаруванню банальної мікрофлори в процесі патогенезу отиту та розповсюдження запалення зі зовнішнього вуха на середнє та внутрішнє.

Застосування додатково місцевого лікування у вигляді акарицидних крапель з протизапальною дією показали кращу згубну дію на збудника, а також сприяли швидшому одужанню кролів через свою пряму дію на місце запалення, зменшення ексудації та накопиченню кірок у зовнішньому слуховому проході.

Список літератури.

1. Tkachenko, O., Bilan, M., Hlebeniuk, V., Kozak, N., Nedosekov, V., & Galatiuk, O. (2020). Dissociation of *Mycobacterium bovis*: Morphology, Biological Properties and Lipids. *Advances in Animal and Veterinary Sciences*, 8(3). <https://doi.org/10.17582/journal.aavs/2020/8.3.317.326>
2. Gotsulia, A. S., Zazharskyi, V. V., Davydenko, P. O. Synthesis and antituberculosis activity of N'-(2-(5-((theophylline-7'-yl) methyl)-4-R-4H-1,2,4-triazole-3-ylthio)acetyl)isonicotinohydrazides (2018). журн. – 2018. – Т. 20, № 4 (109). – С. 578-583. DOI: 10.14739/2310-1210. 2018.4.135677 <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/8446>
3. Zazharskyi V., Parchenko M., Parchenko V., Davydenko P., Kulishenko O., Zazharska N. (2020). Physicochemical properties of new S-derivatives of 5-(5-bromofuran-2-yl)-4-methyl-1, 2, 4-triazol-3-thiols. *Питання хімії та хімічної технології*. - 2020. - № 6. - С. 50-58. - <http://dx.doi.org/10.32434/0321-4095-2020-133-6-50-58>.
4. Zazharskyi, V., Bigdan, O. A., Parchenko, V. V., Parchenko, M. V., Fotina, T., Davydenko, P., Kulishenko, O., Zazharskaya, N., Borovik, I. (2021). Antimicrobial Activity of Some Furans Containing 1,2,4-Triazoles. *Archives of Pharmacy Practice*. – 2021. – Vol. 12, Issue 2. - P. 60-65.
5. Tkachenko, A. A., Davydenko, P. O., Zazharskiy, V. V., & Brygadyrenko, V. V. (2016). Biological properties of dissociative L- and other forms of *Mycobacterium bovis*. *Biosystems Diversity*, 24(2). <https://doi.org/10.15421/011644>